

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen Vasárnap és esztörténtön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 3 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kőziratok szimzandók.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Az alföldi gazdálkodás reformja.

Közel három éve, hogy felszínre vetődött az alföldi gazdálkodás reformjának a kérdése. Azóta szóvá tették ezt a kérdést számos ízben gazdátársadalmi testületeink és egyike-másika indokolt javaslatokkal is járult ez érdekekben a földművelésügyi kormányzat elé.

Tagadhatatlan, hogy az alföldi gazdálkodás gyökeres reformálására égető szükség van, mert az egyoldalú szemtermelés révén egyre közelebb jut a magyar Alföld szinmagyar népe az elszegényedéshez. — Nemrégiben Csereháti Sándor, az országos növénytermelési kísérleti állomás vezetője mutatott rá arra, hogy miben rejlik az Alföld búzatermelésének baja és mik a következtetései. Egy-két alföldi vármegyére vonatkozólag kimutatta, hogy végzetes következtésekkel jár ezekre a megyékre az egyoldalú szemtermelés és javaslataiban arra a következtetésre jutott, hogy egyrészt a magnemesítéssel, másrészt ipari növény termesztésével kellene megmen-

teni az alföldi gazdálkodást attól az órvénytől, melybe hovatovább belekerül.

Mi tovább megyünk. Nemcsak az egyoldalú szemtermelésben rejlenek az alföldi gazdálkodás bajai és egyre fenyegetőbb veszedelmek, hanem egyebekben is. És itt figyelmen kívül hagyva a latifundumokat, (bár ezek javarészenek gazdálkodási rendszere is alapos reformra szorul), ezúttal csak a közép- és kisbirtokokról mondunk el egyet-mást. A sórványos alföldi kis-, közép — 3—400 holdas — birtokon még találunk itt-amott valamelyes intenzivitást. A közép-birtokos intelligens osztály mind egyre kezdi belátni azt, hogy a szemtermelés veszedelmei mind közelebb és közelebb kerülnek: állattenyésztés, szőlő és gyümölcsstermelés fölkarolásával segít sanyarú helyzetén. Azonban az apróbb, törpebirtokok tulajdonosai, a falu kisgazdái, bár intellektuális erejük megvan, vezető, irányító hiányában nagyrészt nem bírnak menekülni a föléjük tornyosuló veszedelmektől.

A földművelésügyi kormányzat innen-onnan nyolc éve meglehetősen erőlköd-

tással a kisgazdák kezén levő állatállomány regenerálását tűzte ki főadatául. A siker jelei ezen akció nyomán már is mutatkoznak; azzal, hogy a földművelésügyi kormány az állattenyésztési kerületi felügyelőségek révén a községeket kedvezményes áron jó apaállatokkal látja el, sokat lendített a fennforgó bajokon. Vidéki állatdijazással egybekötött vásárokon látni, hogy az állattenyésztő kisgazda másfél éves bikaborjáért 2—300 koronát is kap, míg azelőtt örtül, ha a másfél éves növendékállatot 100—150 koronáért értékesíthette. Mindenesetre nagy haladást jelent már ez is, mert ha hasznát kézzelfoghatóan látják, mind több és több kisgazda fog ismét ráterni a jószágtenyésztésre.

A földművelésügyi kormányzat azonban és az illetékes gazdátársadalmi tényezőknek oda kellene törekedni, hogy az Alföld földművelő népe nemcsak az állattenyésztés, de a növénytermelés terén is hagyjon fel a régi, ősi gazdálkodási rendszerrel.

Konyhakertészettel az Alföldön a földművelőnek csak annyiban foglalkozik jóformán, hogy házi szükségle-

TÁRCA.

A jó Miska.

Írta: Abonyi Árpád.

— Nem követeléseken mondom, Miska, nagyon jól tudod, hogy húsz esztendő óta, mióta ide hoztam falura menekült életem törékeny sajkájával, sohasem követeltem tőled semmit... De most úgy fordult a dolog, édes jó Miskám, hogy rád is szükségem lenne, ha netalántán segíteni akarnál nekem valamiben.

A jó Miska (izmos, jól taplált, robusztus ember; visszafordul törődött bityja felé és gyanakodva tekinget rá): Segítsék? Miben?

— Nem sokban de mégis valamiben... mondjuk a gazdaságban.

A jó Miska (fitymalva): Már mint melyikben?

— Már mint abban, ami még megmaradt. Négyszázharminc holdból bizony már

csak nyolcvanöt az enyém a többi elment a leánykámra... Szegénykék nem tehetnek róla, hogy olyan rosszul mentek férjhez és megint visszakerültek az én nyakamra. Mind a kettőt főleg te beszélted rá, hogy azon könnyelmű lumpokhoz menjenek, de ugye bizony ezért sem tettem nekod soha szemrehányást, pedig nagyon tudtam, hogy meg akarsz szabadulni szegény leánykáimtól. Persze hiába... visszakerültek, mondom, megint és megújították a bajomat. Ezt sem panasz-képpen említem, de már öreg vagyok, hatvankilenc éves, nem bírom úgy a sok bajt és veszedséget, mint fiatalabb koromban.

A jó Miska: Parancsolj velem, batyva! Én is betöltöttem már a hatvankettődik évet, de ha kivánod, dolgozni fogok és mindent megcsinállok, amit parancsolni fogsz. Elég, ha egyet intesz vagy fittyentesz, tudod, mint egy lusta, vén kopónak, igen... és én kész vagyok fölázdozni érted és leánykaidért ezt az én nyomorult életemet.

— Ne ilyen hangosan Miska és ne megint ezekkel az úgyi szavakkal. Olyan keserűen beszélsz és úgy kiabálsz, mintha Isten tudja mit kívánék tőled, pedig meg azt sem tudod, hogy voltaképpen miről van szó.

A jó Miska: Igazat beszélek és ezt bármily hangosan el szabad mondani. Neked csak fittyentened kell, igenis, és én bármire készen vagyok! Sohasem telejtem el, hogy midőn életem törékeny sajkáját ide-oda dobálták a lét hullámai, itt ebben a faluban, a te hazadban, nemes testvéri szívedben találtam enyhe révre, hol lelkem fájdalmas sebei lassan begyógyultak és a balsors kegyetlen csapásai után megtaláltam a nyugalmas megnyugulást. Tehát csak intsz és én mindent szívesen és azonnal elvégzek.

— Komolyan beszélsz, Miska?

A jó Miska: A legkomolyabban beszélek, István! Sohasem voltam komolyabb, mint ez ünnepélyes pillanatban, midőn szám-

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
kőhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínthogy értéketlen utánaátokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

Sirolin

Emell az étvágyat és a testőt, megszűn-
teti a köhögést, váládékat, éjjeli izszadást.

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárak-
ban. — Ára fvegenként 4.— korona

tet betermelje, vagy valamiképpen esetleg a helyi piac fogyasztására is legyen. Kivételt alig találunk, hacsak Szeged nagymérvű paprikatermelését, vagy Makó vidékének hagymatermelését nem vesszük számba. Pedig mennyi vidéken lehetne az Alföldnek káposztát, uborkát, zöldséget és más konyhakerti terményeket sikerrel és jövedelmezően termelnie a kisgazdáknak. A laza, homokos talajokon pedig dinnye és más hasonló élvezeti cikk termelése válna be nem kisebb haszonnal.

Nagy baj az Alföldön az is, hogy növényi konzervgyára még csak néhány van, melyek a könnyebben romló növényi termékeket földolgoznak és keresetet, munkát biztosítanak sok helyütt a kisember családtagjainak is.

Az ipari növények termelése terén még legrosszabbul állunk az Alföldön. Bácska és egyáltalában a déli vidék, Terontál, Temes, Csanád, Csongrád és Békésvármegyék egykor virágzó kendertermelése pang. A súlyi konjunktúrák, meg a vízszabályozások folytán ezeknek a vidékeknek a népe ügyszólván teljesen tölthagyott a kendertermeléssel.

Néhány év óta azonban élénkült a mozgalom a kendertermelés újból való fölkarolására. A kisgazdákat egyes községekben tömöríteni készülnek kendertermelő szövetségekbe, melyek egy-egy több pénzintézet közbenjövélvel — alakítandó nagy alföldi részvény társaság égisze alatt az egyes községi gócpontokon kenderkikészítő rész-

ben földolgozó telepeket állítanak föl. Údvös, helyes és szilárd alappal készítik elő a nagy tervezést, melyhez a földművelésügyi kormány anyagi támogatása nélkül bajos lesz hozzáfogni.

Az alföldi kendertermelés fölkarolásának, talpraállításának szükségességét még a magyar tudományos akadémia is érzi, különben nem tűzött volna ki pályadíjat egy, a kendertermelést tárgyaló szakmunkára és nem bízta volna meg Zorád István közgazdász szakírót a munka megírásával.

Az alföldi gazdálkodás tehát gyökeres reformra szorul. Azonban nemcsak az egyoldalú gazdálkodási rendszer megváltoztatása az egyedüli orvos, mert mélyebben fekvő bajok is vannak idelent.

A népesség eloszlásában, a községek területeinek aránytalan elosztásában, az alsóbb néposztály gazdasági nevelésében, sőt magában a falusi néposztály gyermeknevelési rendszerében is mélyreható hibák vannak; hogy ez utóbbinál többet ne is említsünk, szomorúan tapasztaljuk, hogy a falu földdel rendelkező lakosa milyen nehezen szánja rá magát arra, hogy gyermekéből iparost, kereskedőt neveljen, úgy gondolkozzán, hogy megélhet abból a mesterségből, amelyet az apja üz, — s az ekeszárvánál marad az Alföld izmos nemzeti ereje. Pedig produktív erő volna ez más közigazgatási területen is. Így azonban a kisbirtok földrabolása halad tovább, egyre szaporodnak az alföldi

térekben a keskeny földcsíkok és földszalagok az örökösödési rendszer avult volta mellett és rohan az Alföld népe az elszegényedés, a degenerálódás útján tovább — szinte végzettszerűen.

Sokat, nagyon sokat lehetne még mondani az alföldi gazdálkodás reformálásának égetően szükséges voltáról. Ezúttal azonban legyen ennyi is elég, mert ezeken is sokáig lehet elmélkedni. Szíveleljék meg hát ezeket is azok, akiket illet.

A polgárok terhei. Nincs nap, hogy az újságokban ne olvassunk egy-egy mozgalomról, melynek célja a kisemberek bajain segíteni, Hol a magánhivatainokok szervezkednek, hol a kiskereskedők, dohányárások stb. mozgolódnak, hogy nehéz sorsukon segítsenek. A kisemberekben felébredt az öntudat s most hatalmasan nekifogtak azoknak a bilincseknek a szíjleeresztéséhez, melyek eddig fogva tartották őket.

A panaszok és sérelmek hatalmas tömege kér meghallgatást és orvoslást. A társadalom osztályainak ideig óráig erővel fenntartott egyensúlya bomlik. Új elhelyezkedés küszöbén állunk. S ebben az új alakulásban nagy szerep fog jutni a kis existenciáknak. Hiszen ők az alapjai minden egészséges állami alakulásnak s az állam elsősorban belőlük töltik nyeri azon anyagi eszközöket, melyek lételeük feltételei.

És ha a kis emberek nem tudják pontosan fizetni adójukat s illetményeiket, ez sietteti a válságot, mely az államra nézve súlyos következményekkel járhat.

Eddig csak a munkásság panaszai visszhangzottak. És így nagyon feltűnő jelenség

talán jötelemenyeid némi szegénycs viszonzása fejében rendelkezésedre bocsátom ezt az én nyomorúságos életemet.

— Nem vagy őszinte, Miska...

A jó Miska: Nem e? Talán azért, mert nyomorúságosnak nevezem életemet? Minek nevezem? Nem nevezhetem másként. Mi az én életem? Villamsújtott pusztai tölgy vagyok... Koronátlan. Magányos sörkö a sivatagban. Koporós, mely fölirat nélkül korhad az anyaföldben. Ez vagyok én, Kihűt meteor az űrben, elszáradt bogácska a tarlón, elcsütyedt galya az óceán mélységében. Te persze azt mondd, hogy mindez sületlen frázis.

— Most nem erről van szó, kedves öcsém, hanem arról, hogy be kellene mened Váshelyre és a hoinapi marhavásáron el kellene adnod a két tehencet.

A jó Miska: Mondom, csak ints és én megyek.

— Nincs kire bíznom a dolgot. Mind a két béresgyereket behívták fegyvergyakorlatra, tizenhárom napig nem lesznek itt-hon, s ezalatt gondozatlan marad a jószág, ha mi nem nézünk utána. Elvégezném ezt is a tehencet dolgot is egymagam szívesen, de

nem bírok annyit jarni, beteges vagyok, gyötör a köszvény — s a lanyaimat már csak még sem küldhetem a vásárra a parasztok közé. Ezt csak belated?

A jó Miska: Be. (Int) Belated.

— Ha tehát oly szíves lennél és magadra vállalnád a tehencet, nagy jót tennél velem.

A jó Miska: Magától értetődik, hogy oda megyek, ahova parancsolod! Erről ne is essék több szó. Elhajtom a tehencet a vásárra, azután visszajövök, kimegyek szántani a határba, azután visszajövök és kihordom az istállóból a trágyát. Azután kiülök a cselédház küszöbére, előveszem a kefét, meg a sűbickót és kifényesítem kedves leánykáid cipőit éppen oly lelkiismeretesen, mint bármely ügyes cseléd. A te új csizmádat is kifényesítem. A magam régi foltos topánkájat is kifényesítem.

— Csúfot üzöl belőlem öcsém ezt nem érdemlem tőled.

A jó Miska: Semmi csúfság, bátya, hanem igazság, ezt pedig akármiféle formában el szabad mondani, mert semmiféle formában nem lehet sértő. S végre is, elhatározad, amint látom, hogy munkába állítasz, miután

eddig amúgy is haszontalanul ettem a kenyeredet.

— Erről egy szót sem szóltam! Sohasem tettem neked szemrehányást és sohasem kérdeztem, pedig megtehettém volna, hogy miért engedted jómódú fiskális létedre léha komániád csábitásának és miért ittad el néhány év alatt nemcsak a vagytonodat, hanem a diplomádat is. Mert azt is elittad. Megfosztottak tőle s csak egy hajszalon múlt, hogy gonoszabb dolog is nem történt veled... Minderről nem beszéltem. Szívesen lattalak, a mikor hozzád menekültél, hiszen a testvérem vagy. Még annyit sem kötöttem ki, hogy megjavulj és kezdj új életet.

A jó Miska: Most kezdjek új életet?

— Nem most, hanem húsz évvel ezelőtt midőn össze-vissza nem voltál idősebb nyegenként esztendősről, tehát java férfierődben, épen, egészségszen, mint egy Herkules... leszámítva az ivashoz való hajlamodat.

A jó Miska: (követelve) Nos és talán nem javultam meg?

— Ugy nagyjában, nem mondor, de azért nem kezdj új életet és én sohasem faggattalak, hogy miért nem kezdsz és miért nem érdeklődöl legalább a gazdaságbeli

MIT IGYUNK?

Az elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet, a mohai

Vegyi vizsgálatok s ajánlatok: Agnes-forrást az orvosok előtti nagyon kedvelt gyógyszeré tették s hamarosan orvosi számban kerültek ki orvosi bizonylatok dr. Kéty, dr. Stamborszky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Spiciades, dr. Moravcsik, dr. Gisser, dr. Markosfalvi, stb.-ektől akik az Agnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorbetegségeknél, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlehadí kúra után, (sontágyulásnál, angoriknál, veset- és lólyagbetegségeknél, étvágytalanságnál, verszegénység mint övszerű fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másféltérsesnél valamivel nagyobb üvegekben minden ketes érték. Mátteregesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Agnes-forrás vizét a legzsebényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagybüdi városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetet ingyen kapható. A leíráskezelőség. — Kapható minden főszertüzletben és elsőrangú vendéglőkben. Főraktár: Eisler Lajos és Ifj. Kovács Sándor úrknál Szentesen.

ÁGNES-

Forrás. megkötöttü K e d v e l t b o r v i z
fizta, kellemes és olcsó
savanyúvíz dús szénsav tartalmánál fogva nemcsak
biztos övszerű fertőző elemek ellen, hanem a benne
foglalt gyógyszerknél fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb
gyomor-, légsző- és húszgyeri betegségeknek.

hogy újabb időben azok az osztályok, melyek eddig úgy ahogy mégis megélték s megtudták szerezni a megélhetés eszközeit, erősen panaszkodnak. A panaszok nem mutatnak nagy változatoságot. Nagyjában ugyanazok a kismembek minden osztályánál: a hihetetlen magasságot elért házbérek, a súlyos adóteher, az általános drágaság.

A házbérek súlyos terhét mindnyájan érezzük. A fővárosban épp oly nagy a panasz, mint a vidéken. Meg van rá a remédium is: a lakósztrájk. Csak volna már példa rá, hogy a háziúr valóra a lakóval való páros küzdelemben a rövidébbet.

Az adóteher súlyos volta közös panasz minden adóalánynak. Ez az állandóan visszatérő súlyos szolgáltatás megbillenti a kis ember amúgy sem biztos mérlegét.

Az általános drágaság — különösen az élelmiszeres drágulása — immár tetőpontját érte el. Ha tovább működik még az archimedési csavar, kikerülhetetlen lesz a súlyos gazdasági válság, mely jobban viseli meg az országot, mint a politika válsága. A minden országánál aljasabb élelmiszer uzsora kütforrása ma számos gazdasági bajaik.

Nalunk Magyarországon az egyik társadalmi osztály hanyatlása, pusztulása szükségképpen érzeteti hatását más osztályoknál is, mert nálunk nincsen meg az osztályok teljes elkülönülése, elhatárolódása. Eppen ezért fontos, hogy a kismembeket fenyegető katasztrófinak elejét vegyük.

A bajt felismerni s gyógyítani a kormány feladata. A kispolgárok existenciájának sürögő megerősítése elsőrendű kormányzati feladat kell, hogy legyen.

Es a baj orvosolását a lakás- és élelmiszeruzsora irgalmatlan kipusztításán kell kezdeni. Elsődrendű szükségletek megszerzését biztosítaniuk első sorban. Azután jöhet a többi: a mai igazságtalan adórendszer helyébe a progresszív adórendszer, az iparnak állami fejlesztése, a közterhek egyenletes és arányos elosztása. Törvények, rendeletek védjék a kispolgári társadalmat a hatalmasok és magának az államnak túlkapásai ellen. És akkor

munkam iránt. Csúfolkodásra tehát nincsen jogod.

A jó Miska: Jogom? (Széles guszttussal): Mihez van nekem jogom? Ki törődik azzal, hogy egy szerencsétlen hajótöröttnek van-e valamire joga, vagy nincs? Örüljön, hogy él és kegyelmesen megtűrök valami szűk vakokban, melyek a haláloszobának neveztetik. Örüljön, hogy kap enni és naponként egy-két pipa dohányt, ingyen...

— Megint ezek a nagy szavak! Ejnye, hát mondanak én, hogy ne szívj el annyi pipa dohányt amennyi jól esik? Elzárva tartom a dohányomat? S más ételt eszel talán mint én, meg a leányaim? Hogy pedig a haláloszobád kicsiny, annak is te vagy az oka, hiszen magad választottad. Azt mondtad, hogy mivel az egész házban az a legcsendesebb szoba azt adjuk neked. Megkaptad s most mégis panaszkodol.

A jó Miska: Dehogy panaszkodom! Tudom én jól, hogy az én panaszkodásom olyan semmi beszéd, amit nem szokás komolyan venni. Megessenék bele, ha egy kegyesszívű embernek még a kutyaugatást is számon kellene tartania...

— Miska, Miska, miféle képtelen beszéd ez már megint!

A jó Miska: Csak amit érdelek, István! Csak azt szolgáltatam ki magamnak

megfognak szünni a panaszok, melyekőtől visszhangzik most az ország s megkezdődik az erős és egészséges fejlődés a gavadástigilag független Magyarország felé.

A vizerő kihasználása.

Nemrégiben igen figyelemre méltó mű hagyta el a sajtót, mely igénytelennek látszó számadataival voltaképpen a jövő fejlődés útját jelöli meg, valóságos munkaprogramot tár elénk. A földmivélelésügyi minisztérium már évekel ezelőtt elhatározta Magyarországot vízi erőinek szambavételét, hegy- és vízrajzi szempontból való feldolgozást és most a minisztérium megbízásából Viczian Ede királyi mérnök közreadta évek fáradságos munkájának eredményét, rámutatva egy óriási értéket képviselő természeti erőforrásra, mely ma még nálunk jórészt veszendőbe megy.

A vizerő fölhasználásának kérdése néhány évtized óta ismét egyike a teknika leginkább előtérben álló kérdéseinek. Ma e téren mindenfelé, szinte a világban nagyarányú tevékenység folyik, mely leginkább az elektromos munkával tagköri alkalmazásával függ össze. Az elektromos munkával tevékenységével ugyanis lehetővé van téve, hogy a munkaerő termelése ott történjék, a hol a természeti körülmények megengedik, lehetőleg olcsón és alkalmasan, s a termelt energiával átvihetjük oda és eloszthatjuk oly mértékben, a mint az ipar, a gazdaság, vagy közlekedés szükségletei megkívánják. Történetek ugyan kisérletek az elektromos áramelosztó rendszer fölfedezése előtt is a vizerőművekkel munkaerőjének átvitelére, így például Schaffhausenben, a hol csaknem a legutolsó időkig látható volt, mint vitték át a drótkötél-hajtással a Rajna vize által hajtott gépek munkáját a folyó másik partján levő főnyárák számára. A munkaátvitel és elosztás nehézségeit azonban, különösen nagyok távolságokra, igazán egyszerű, kevés költséggel járó módon, csakis az elektromos rendszerrel lehetett leküzdeni. Csak ily módon vált lehetővé, hogy egy középponti telep nagy területeket láthasson el munkaerővel, vagy világításra szolgáló energiával.

A vizerő gazdasági fontosságának emelkedésével lépést tartott a vízi erőgépek tökéletesítése. Így hívjuk azokat a gépeket, a melyek a vízi erőben rejlő energiát munkává, hajtóerővé váltják át. A legkezedtelegesebb ezek közül a hajómalom. The

igazságosan, amit megérdemlek. Mert ezt érdemlem, igenis... Vesszót, sőt korbácsot, a miért oly gyenge jellem voltam, hogy egy asszony ingatagsága az erkölcsi és anyagi pusztulás fertőjébe sodort...

— Miska, Miska, már megint elkapott a csikó! Miért is lettél fiskális, midőn költőnek vagy regényírórnak kellett volna lenned. Ott helyénvaló lett volna az ilyen szeretlen fantázia, mint a tied.

A jó Miska: Csak korholj, megérdemlem (Mély hangon): Rugj fel...

— Borzasztó ember vagy, Miska, ezekkel a te «erős» kifejezéseiddel, s úgy látszik, ilyen is maradsz. Feleségedet azonban ne bántsd, mert az nem szép. Tessék visszaemlékezni, hogy szegény Matild csak akkor távozott tőled, midőn belátta, hogy minden jószág iparkodása hiabavaló: nem menthet meg.

A jó Miska: Igaz; úgy volt... Rágalmazó vagyok. Kérlek, rugj fel...

— S még akkor is kitarított volna melletted, de te követted el azt a hallatlan csunya-ságot, hogy magadhoz vettél egy fölpipeczett személyt... egy huzatlan kassziros kisaszonny, vagy mi volt... s ittás fejjel azt kívántad, hogy szegény feleséged szemet hunyjon erre az elképzelhetetlen gyalázatra.

A jó Miska: Igen akkor is ittas voltam...

millon the floss, melynek kereké egyszerűen belemerül a sebeseen folyó víz sodrába. Tökéletesebbek már azok a nagy vízikerekek, melyek a vizek bizonyos szintkülönbségét természetesen vagy mesterségesen duzzasztással előlított esést használják föl. E kerekék legnagyobb részének elve az, hogy lapátközök a felső szinten megtelek vízzel s alul kiürülnek: ennek megfelelően rendszeresen igen nagy méretűek. Újabb időben a vízi kerekéket, melyeknek szerkezetét évszázadokra menő fejlődés egyébként igen tökéletesítette, a turbinák váltották föl. A turbinák haszna kétfős. Egyik az, hogy míg a vízi kerekéket rendszeren csaknem akkorára, sőt még nagyobbra kellett építeni, mint a víz esése, addig a turbinákérek mérete nagy esésnél is kicsiny lehet, mert a vizet előbb lassan levezetik az alsó szintre, s csak aztán megy át a turbinán, mely egészen víz alatt vagy zárt szerényben van elhelyezve. A turbina másik haszna, sokkal gyorsabb forgási sebessége. Egy régi rendszerű vízikerek átlag ötször-hatszor fordult percenkint, míg egy turbinakerek száz-százegyszer forgást tesz ugyanannyi idő alatt. Valóban alig képzelhetünk a turbinánál alkalmasabb hajtógépet a gyorsforgású elektromos áramfejlesztők számára s alig van imponálóbb látvány, mint egy nagy hidroelektromos telep éjjel-nappal egyenletesen, zaj nélkül forgó gépeivel, melynek munkavégzését a magától működő szabályozómű a szükséghez képest szinte tudatosnak látszó módon szabályozza,

Vízi erőtelep létesítésére a természet viszonyok többé-kevésbé kedvező volta szerint: kisebb, vagy nagyobb mértékű berendezések szükségesek. A nagy természetes eséseken kívül, hol nagy vízmennyiség nagy szintkülönbséggel jár együtt — általában kétféle eset szokott előfordulni. Erős lejtésű hegyi folyóknál, hegyi partoknál, vízfolyásoknál könnyen lehet nagy szintkülönbséget létrehozni, de aránylag csekély a rendelkezésre álló víz mennyisége, viszont kisebb lejtésű folyam szakaszoknál, például a folyók közepfolyása mentén, nagy vízmennyiséggel rendelkezünk, de az előlitható esés csekély. Az első esetben rendszeren zárt csővekben vezetik le a vizet az alsóbb szintre, s úgy eresztik át a turbinákon, a második esetben ellenben a folyó duzzasztásával igyekeznek esését egy helyre koncentrálni. Az utóbbi berendezés is természetesen csak ott lehetséges, a hol a folyó még bizonyos elegendő nagy lejtéssel bír, minthogy igen csekély

Beismerem, hogy én voltam a világon a leg-haszontalanabb ember. Nem is ember, hanem eb, igenis... az. Vesszett eb... semmi más. Kár, hogy nem végzett velem a péczer.

— Hát akkor ne beszélj bolondságokat és ne xeseríts lappangó gúnyolódásaidat, mintha Isten tudja milyen rossz dolgok lenne nálad. Te vagy itt az egyetlen, a ki egy percig sem érezte, hogy gazdaságom idestova a bukás szélére kerül... Téged senki sem vesztelt; békességben éltél, nyugodtan aludtál, hala Istennek mindig jó étvágygyal ettél, ittál, dohányoztál, sétáltál és olvastad reggeltől estig a regényeket. Egyetlenegyszer sem ajánlkoztál, hogy segítségemre leszel a gazdaságban, de én nem is kértem a segítségedet. Elkínkódtam magam úgy, ahogy lehetett. Most aztán, hogy ezzel a két tehénnel egy kis szivességre kérlek, egyszerre oly lanyar és keserű vagy, mintha a legnagyobb méltatlanság csnék rajtad, holott csak arról van szó, hogy add el a teheneket s az árukat hozd haza, hogy kifizethessem az adóhátralékokat, különben licitálnak. Ennyi az egész. Sem több, sem kevesebb. Te alapjában véve jó ember vagy, nem gondoltam, hogy olyan nagy dolgot csinálst ebből az elég szerény kívánságból.

A jó Miska: Ismétlem, hogy szivesen

lejtés főyökánál óriás távolságokon kellene a vizet vezetni, hogy egy-két méter csésre tegyünk szert.

Vízont az erős lejtésű hegyi folyók és vízfolyások munkaerőjének kihasználását nagy mértékben megnehezíti vízmennyiségüknek időjárás és évszakok szerint változó volta. E tekintetben szerencsés helyzete van Svajcnak, a hol a sok magas fekvésű töltvény kiigényli a vízmennyiségek változását. A hol azonban a lefolyás menetégen változó, gyakran mesterséges vízmedencéket kell építeni. Igen elterjedt ma a völgyzáró falak rendszere, melyeknek segítségével egész völgyrendszerek vízfolyását összegyűjtik, s így szabályozzák, mintegy elraktározzák szűkebb időre. Hazánkban jelenleg Ferencfalván, Resica mellett, készült ily völgyzáró fal egy 5—6000 lóerős turbinalep. részére. A völgyzáró falak nagyfosszágúak az egész gazdasági életre: nem csak a vízierő-művek szükségéit látják el velők, hanem gondoskodnak a víz szabályos levezetéséről, s így az árvíz elkerüléséről, továbbá a telepek és városok vízzel való ellátásáról, egyes helyeken a vidék öntözéséről is.

A méreteket illetően a vízierők kihasználásának tényleg Amerikában a vezető szerep. A nagy amerikai telepek főleg abban tünnek ki, hogy igen nagy feszültségű, körülbelül 40—50.000 Volt áram alkalmazása után igen nagy távolságokra szolgáltatják az áramot így vannak elektromos központok, a hol a teret 300—350 kilométer sугarú területet lát el árammal. Óriási energiát képviselnek a Niagara-folyó esése, s ennek már elég jelentékeny részét, több százszor lóerőre sikerült munkába foglalni.

Az európai államok közül igen intenzív a vízierők felhasználása Svéd és Norvégországban és Svajcnban körülbelül 150.000 lóerő a telepek összes munkateljesítése. Svajcnban körülbelül 40-re rug ama telepek száma, melyek hegyi vagy közti vasúttal vannak elvonóerővel. E vasúti telepek közül egynegyedesebb az a telep, mely a Lütchhine-folyó esését felhasználva, az egészen 4000 méter magasságig terjedő Jungfrau vasút energiaszükségletét látja el. Számos vízierő-telep van Észak-Olaszországban is, hol például az Adda esési több helyen is föl vannak használva. Ezek közül az egyik, a morbegno-telep, a magyar iparvállalat által berendezett Valtellina-vasút üzemelteti, a másik, a padernói, Milano városának közti hálózatot és világítást. Németországban az Alpok északi lejtőjén vannak

nagyobb vízierőtelepek, melyek közül például a munkeni városi telep nevezetesebb.

Hazánk természeti viszonyairól, ami a vízierők felhasználhatóságát illeti, Viciziani Edének említett műve nyújt fölvilágosítást. Vicizian 190 vízfolyás hosszszelvényét, vizelését, vízmennyiségét állapította meg, hogy megtalálhassa ama folyószakaszokat, melyek vízierőtelepek létesítésére kiválóan alkalmasak lennének. Különleges helyi viszonyokat nem tekintve, átlag annál kevesebb költséggel történhetik, minél nagyobb energiámennyiséget esik a folyónak ugyanarra a hosszára. Ebből kiindulva, összeállította a mű szerzője az egyes folyamszakaszokra az egy kilométer hosszra eső lóerőszámot. Vízierőtelep létesítésére alkalmasnak általában azokat a szakaszokat tekintti, hol a folyó kilométerjére eső energiámennyiség legalább 20—50 lóerőre rug. E folyamszakaszok összesen körülbelül 1.700.000 lóerő munkamennyiséget képviselnek. Ezenfelül megtaláljuk ama legerősebb folyamszakaszok összeállítását, hol három kilométer hosszra legalább ezer lóerő jut, s melyek így a vízierők kihasználására legalkalmasabb pontokat nyújtanak. E folyószakaszok összes munkaképessége, elméletileg, 680.000 lóerő rug.

E hatalmas természeti erőforrásnak ma csekély részét használják fel. Az iparfejlesztések kimutatásában mindössze 39.000 lóerő szerepel vízierőtelepek emé. Ama telepek, melyek a kimutatásokban nem szerepelnek, csak egészen kis mértékben, nagyrészt kezdetleges vízmalmok lehetnek; s ha a magyar gépipar a turbinagyártás terén szép hírré tett szert, azt leginkább külföldön berendezett telepeknek köszönheti.

Nemzetgazdasági szempontból óriási fontossága lenne annak a munkaprogramnak a teljesítése, melyet a földművelésügyi minisztérium összeállítása kijelöl. Külföldi példák szembevetésén mutatják, minő kedvező befolyása van egy-egy nagy központi telepek egész környékét fölvirágoztatására. Fülteendő mutatkozik ez, minden lakus ember előtt is, az elektromos áram árában. Nálunk Budapesten például nehezen lehetett elérni, hogy az elektromos áram ára hektowattóránként 6 fillérre állítsassék le s ezzel szemben Svajc egyes városokban 6—8 fillér a hektowattórának vagyis 10 hektowattórának az értéke. Ennek oka tisztán az előállítás csekély költsége, ami viszont a vízierők felhasználásának köszönhető. A vízierőtelep útján előállított energia ára sem egyenlő természetesen mindennél: legfőképp a természeti

viszonyoktól függ, attól, vajon nagyobb vagy kisebb befektetési költségek szükségesek-e a telep létesítésére. Ez megkérdésesnek tag határokat közi, lóerőnkint számítva, körülbelül száz és ezer korona között váltakozik. Legelőször talán a vízierők felhasználása Svéd és Norvégországban, ahol minden vízi lóerő évi költségét, a tőke törlesztésével, kamataival, fontartási költséggel együtt átlag ötven koronával számítják. Azonban oly helyeken, hol nagyobb befektetések szükségesek, szintén nem emelkedik a lóerő költsége 150 korona fölé, még gőzüzemet véve, minden lóerő termelése, szintén mindent beszámítva, 250—300 koronába kerül s ez kis telepeknél 1000 koronán jóval fölül is emelkedhet. Könnyen belátható, minő segítsége iparnak, gazdaságnak, ha így egy központi vízierőtelep részéről olcsó munkaerő áll rendelkezésre, különösen minthogy, a mi kisebb telepek szempontjából fontos, a munkaerő termelése gépezet vagy gépzet segítségével kis mennyiségben aránytalanul drága. Másrészt például az elektrokémiai ipar, melynek nagymennyiségű olcsó elektromos energiára van szüksége, csaknem teljesen a vízierők felhasználásának köszönő föllendülését. S a jelenkor egyik legaktuálisabb kérdése a javaslatoknak elektromos üzemre való átalakítása, újabb tag teret nyújt a vízierők felhasználására. Már az első kísérletek reményét nyújtanak arra, hogy ott, ahol vízierők áll rendelkezésre az elektromos vonatás nemcsak kényelem és gyorsaság, hanem az üzem-költségek szempontjából is elsőbbségre jut a gőzüzemmel szemben. A kérdés fontosságának megfelelően egyes államok, hol különösen nagy mértékben halad a vízierők felhasználásának ügye, már arra gondolnak, hogy a villi erő egy részét közérdek szempontjából az állam részére biztosítsák.

Különös sulyt vetnek a vízierők felhasználására azok az államok, melyek szénbővezetékkel s melyekben ily módon a szén rendszeren nem olcsó. A nagy svajci mozgalom célja, mely a vízierők felhasználását rendszeresen keresztülvinni óhajította, voltaképpeni indító oka az volt, hogy a hazai ipart függetlenítegyék a külföldi széntől. Hazánk természeti adottságait szintén nem fedezik a hazai termelés és különösen a várható ipari föllendülés egyrészt a hazai szénforrások erőteljes kiaknázását, másrészt nagyobb szénbővezeték és széndragulást idezne elő. Ez esetben még sokkal inkább előtérbe fog lépni a vízierők felhasználásának szükségese és számos haszna.

Vízient a mai viszonyokat véve alapul,

megyek... ha parancsolod! Te vagy itt az úr, nem én. Te parancsolsz, a te kenyéredet eszem, a te kegyelmedtől függök.

— Függesz a... majd megmondom kinek a kegyelmedtől! El, de mit is igatam magam ezekkel a te cátkornyás fransaiddal. A vasár holnap van. Jó lenne, ha ma este elindulnál.

A jó Miska: Elindulok. Gyalog megyek a tehénké után.

— Kocsin megy a tehénké előtt! Befogatok a kis kocsiba s a tehénket odaköjök hátul a sarogtyához.

A jó Miska: Minek? (Sóhajva): Elmentek gyalog is. Kar tarasztani a lovakat egy ilyen haszontalan ingyenelő miatti min én.

— Jó jó, csak beszélj! A marhanak most ugyan nincs valami tisztességes ára, százhávan forintot azonban megér a két tehén még a messzorsónak is. Ennélfogva 180 forintot fogsz kérni s végső szükség esetén, ha látni fogod hogy másképpen se hogy se megy, odaadod 150-ért. De csak legvégső szükség esetén, Miska, mert e mellett az ár mellett egy fitying se marad a hazban. Az egész 150 forint adóba megy különben 2 nap múlva itt a licitáció és elverik rajtam a port. Jól megértésd, Miska:

ha holnap nem fizetek, holnapután jobbra kerül a hazám. A fölfejű Neuhaus fogja megvenni, az feni rá a fogat. Minap már meg is tenyegtetted, hogy nem nyugszik addig míg bele nem telepedik a hazamba. Ez tehát nagyon komoly dolog.

A jó Miska: Ha olyan nagyon komoly, én a te helyedbe nem bíznám masra.

— Kire bizzam ha nem a testvéremre?

A jó Miska: A te helyedbe az ilyen nagyon komoly dolgot magam igazítanám...

— Ez mas szóval azt jelenti, hogy nem akarsz elmenni?

A jó Miska: Dehogy nem akarok! Mordtan már, hogy csak ints és megyek. Egy futtyentés és engedelmekedem. Nem ment el az eszem, hogy újat húzzak veled a kinek módjában áll, hogy hatalmát bármely pillanatban éreztesse az ilyen védtelen szegény orvóggal, mint amilyen én vagyok.

— Ne ostobaskodj, Miska! Ha akar lustaságod, akar bármily mas okból nem akarsz elmenni, mond meg őszintén, hogy nem akarsz, és azzal vége. Nem kényszeríthettek erőszakkal.

A jó Miska (lemondással): Dehogy nem. Hányszor ismétlem, hogy föl is ruhatsz.

Föl bizony bátran, mert nem védhetem magamat s kénytelen lennék aláztatosan megnyalni a kezedet azután is.

— Szamar beszéd! Teringtettél még kiköznél a sodromból, ha hagytném magam. Csakhogy kiaba mesterkedel. Most pedig határozott választ akarok: elmegy a tehénkel a vásárra, vagy nem? Mert ha nem...

A jó Miska: Kirugsz...

Hát akkor magam megyek. Fejnakugyan a lábaim és toródott vagyok, elharadtam, nem térne egy kis pihenés, de valakinek okvetlen el kell menni. Te egészséges vagy nincs szemmi bajod, fél kézzel ki tudsz lökni egy szekeret a sarból... de ha nem akarsz, hat nem akarsz. Maradj itthon, pipázz, sétálj, olvass regényeket és ne csinálj semmit. Husz estendő alatt egy sem tettél keresztbe két számszalag sem ezen a portán, nemhogy valamit csinált volna. Hat ne csinálj most sem. Holott ezt a kicsi dolgot igazán elvégezhettél volna helyettem.

A jó Miska: De hiszen megcselszem. Hányadszor mondjam, hogy csak futtyenteni kell a kutyának és szálad. Nem mondhatom, hogy nem teszem. Te vagy az úr! Engem alázt és meghunyászkodás illet, nem pedig ellentmondás, melyet egy ilyen hoz-

komolyan meggondolandó, hogy pénzbeli segítség nélkül való ellátásnál nem lenne-e gyakran fogatosabb, céltuatosabb eljárás, amely egyes tőkével kulturális fejlődésére kihatna, ha az állam tőkéjével a vízterők megközelítését, fölhasználatát tenné lehetővé. Helyes vizsgálódás, a víznek esetleg mesterséges medencékben való raktározása újjan nemcsak a létesülő ipartelepek jutnak első munkakerőkhöz, hanem egyszerűen a víz-folyások végleges, az árvízveszedelmet mindenkorra kizáró rendezését érhetők el.

Ujdonságok

Szentes, 1906. augusztus 26.

— **Felhivatalos híradás a főispánkerésről.** Lapunk múlt vasárnapi számában, mint biztos forrásból eredő hírt közöltük azt, hogy Csongrádvármegye főispáni állásában továbbra is Csató Zsigmond dr. marad meg. Ezt a híradást egyik-másik szegedi lap tarsunk átvette ugyan tőlünk, de természetesen hozzáfűzték ehhez a maguk gloszáját is, melyek szerint ez nekünk tudomásunkra lehet ugyan, de valójában — ahogy fönyesen megjegyezték — nem jó tudomásunk, amire különben, így írták, rövidesen, talán már néhány nap alatt rá fogunk eufóniá az események. Nos hát, az események, ahogy azokat szegedi szeretőmetőlől lap tarsaink várták sehogy se cáfolnak ránk, sőt — úgy látjuk, mellettünk bizonyítanak. Most ugyanis a könyvnyomtatás **Figyelő** írja, hogy a belügyminisztérium köréből nyert értesülés szerint a kormány sohasem gondolt a csonrádvármegyei és szegedi főispánság egyesítésére és Csonrádvármegye főispáni székében a jelenlegi főispánt, Csató Zsigmondot továbbra is meg tartja.

— **A kalocsai érsek Horgoson.** Városcopy Gyula kalocsai érsek legközelebb tartandó bérmutatójában, szeptember 1-én délután 3 órakor Horgosra érkezik. A közösgben azt egyházfelügyelő unnepecs fogadására

zám hasonló nyomorultom könnyű megtorolni. Kedves leányaid már úgyis elkézdtek, a mikor naponként tiszser is elmondják, hogy Miska bácsi így, Miska bácsi így... Miért nem csinál maga semmit, Miska bácsi; segíthetne egy kicsit a papanak. — Megtehetik a kedvesek! Övek a hatalom. Számomra nincs más választás, mint hogy az ő kezüket is megnyaljam.

— Ez is csak olyan szamar beszéd, Miska, mint a többi, De jól van. Maradj itthon, majd elmegyek én úgy betegen is a tehennel.

A jó Miska (Patoszszal): Nem, nem Ha parancsolod... ha szigorúan rám parancsolod, hogy takarodjam a tehennel...

— Nem parancsolok semmit és csak arra kérek, hogy most már fogd be a szádat és ne szólj egy szót sem. Új vissza a verandára a karosszékembe és szívd tovább valamelyik pipából a dohányomat.

A jó Miska (bólint): Ezt is megteszem, ha parancsolod. Te vagy az úr... én a szegény védtelen ördög, kinek mindenben engedelmessékednie kell, ha ki akarja kerülni a verést.

már nagyban folynak az előkészületek és diadalkaput is állítanak. Az érseket a horgosi vasútállomáson valószínűleg Cicatricis Lajos dr. alispán fogja érkezésekor, a vármegye közönsége nevében üdvözölni, aki evégből arra az alkalomra, több megyei tisztviselő kíséretében Horgosra utazik. Az érsek szombaton a leányokat, vasárnap délelőtt pedig a fiúkat fogja bérmálni s azután folytatja tizennégy napra tervezett bérmutatóját.

— Betegsegélyzés és balesetbiztosítás.

Az Országos Iparitanács állandó bizottságának legutóbbi ülésén, mint ezt mi is megírtuk, az ott elnöklő Wekerle Sándor dr. miniszterelnök már jelezte, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter a következő betegsegélyzés és baleset-biztosítás kérdésében legközelebb szaktanácskozást fog összehívni. A kereskedelmiügyi miniszter, — mint most értesülünk — ezt a szaktanácskozást szeptember harmadikán délelőttre hívatta össze és a tanácskozára meghívták egy a munkaadók, mint a munkások erre hivatott egyesületét.

— Állategészségügyi körzetek.

Több mint öt év, hogy Szentes város képviselő-testülete a város határainak állategészségügyi körzetekre való beosztását határozta el. Tette ezt a képviselőtestület azért, hogy megszüntesse az állatfogalmat és jószágvasart minduntalan megbénító azt az anomáliát, mely mellett ha akár a belterületen, akár a külterületen merülnek fel fertőző, ragadós állatbetegülések, már az egész határt, külsőt és belsőt hatósági zár alá kell venni. Az állategészségügyi körzetek kérdése, hosszabb-rövidebb időközökben azóta többszörösen napirendre került, a nélkül, hogy mindmáig maga a felosztás megvalósulhatott volna. Persze, ennek a hosszas húzavonának sok részben magunk is okai vagyunk, mert hiszen csak azon, hogy a törvény minden ilyen körzetben külön dögtér létesítését követeli, mi meg ezek területének megszerzésére aidozni semmit nem akartunk, több mint két évig folyt az ide-oda való felterjesztés a város részéről. Most végre oda jutottunk, hogy talán rövid időn belül létesíthetjük az állategészségügyi körzeteket. Ebben az érdekekben ugyanis Jung magyar és Lamprecht osztrák állategészségügyi felügyelői f. hó 22-én Szentesen időztek és itt Cicatricis Lajos dr. alispán, Matéffy Ferenc dr. polgármester, Traub József főállatorvos és Bugyi Antal főjegyző kálauzolás mellett helyszíni szemlét tartottak, mely a városi közbiztonságra nézve nagyon siralmasan utótt ugyan ki, mert az igazi mocsai állapotban levőnek találtatt, de amelynek eredménye nagyban és egészen mégis az, hogy a hivatalos szakértők kiküldöttek, némi módosításokkal amikhez az is tartozik, hogy a belterületi körzethez az alsórést és a csordajárások bevonatnak, a körzetek száma tehát egyvel redukálódik. — a körzetbeosztást engedélyezendőnek véleményezik.

— Órházat a pusztaszeri Arpád-szobor mellé

Hevesi János intézte a Szegedi Híradóhoz a következő figyelemreméltó sorokat: Három esztendője múlt, hogy a millenium emlékére állított pusztaszeri Arpád-szobrot először megláttam. Ez az emlék a hét millenium-émlék közül tudvalegőleg a legnagyobb szabású és legértékesebb is. Megbotránkozással szemléltem, hogy a szép szobor összevissza van firkálva, sőt a szobor némely látogatója annyira megy nevének minden áron való megörökítésében, hogy azt késél a kőbe mélyen bevésli. De sajnálattal szemléltem a hét vezér emlékére ültetett

harsfákat is amelyek ugyancsak nélkülöztek a gondozó és ápoló kezét. Azóta megalakult Szegeden az Arpád-egyesület. Ennek az egyesületnek kívánok e sorokkal javaslatot tenni a közeleddi Arpád-búcsú alkalmával. Javaslatom a következő: Judítson az egyesület mozgalmat arra, hogy a szobor közelében egy órházat létesítsen, melynek állandó őrre a szobrot a rongálás ellen megvédelmezné és a szobor környékén levő ültetvényeket istapította. Mintaut lehetne venni erre nézve a fehéregyházi csataterén álló Petőfi-émléket, meg a Segesvár közelében levő Skarlatin-émléket, mely emlékek mellett egy-egy megfelelő órház van. Az előbbiben egy dűrék székei, a másikban a szoboni hadtestparancsnokság rendeletéből egy jámbor szász őrködik és ápolgatja a szobor környékét. Mindegyik órházhoz annyi kis földeske tartozik, amiből az őr családjával megélhet. Ha az egyesület közbenjárna, ugyanannal az uradalommal, aki nemzeti célra a szobor helyét nagylelkűen ingyen adta, talán az órház számára is lehetne ingyeltelket kioszközölni. Az órház felépítését maga az egyesület is megbirhatna, esetleg egy kis gyűjtésűt megpótolva anyagi képességét, javaslatomat az Arpád-egyesület figyelmébe ajánlom. — Eddig Hevesi levele, amihez csak azt kell hozzáfűzünk, hogy Csongrádvármegye már elhatározta a szobornak, épp a rongálásoktól való védelmére, a terület záros körülkerítését. Az órházat talán e téren belül lehetne létesíteni.

— Csikódiadjás.

Hirt adunk már róla hogy a csonrádvármegyei gazdasági egyesület szeptember hó folyamán Szentesen és Dorozsman csikódiadjást rendez. A csikódiadjás határidejét az egyesület elnöksége most már véglegesen megállapította olyképpen, hogy Dorozsman szeptember 16-án, Szentesen pedig a Szent Mihályi nap őszi országos vásár vasárnapján tartják meg a díjazást, melyhez eddig a földművelésügyi kormány 500 korona, Karolyi Imre gróf 200 korona, Dorozsma község pedig 100 korona adományt járultak díjak kifizésére. Adományt az egyesület Szentes város tanácsához is fordult; ez ideig azonban a tanács ebben a kérdésben még nem határozott. A díjazás feltételeit falmagaszokon fogja az egyesület elnöksége közölni.

— Olasz mérnökök Csongrádon.

Az olasz kormány hét kiküldötte, az olasz behajozási kir. bizottság tagjai: commendatore Romano Lakour mérnök orsz. képviselő, gróf Florenzi Martarelli Jakab ezredes a kir. haditengerészetnél, commendatore Bruno Kajetan a napolyi kir. mérnökökölök igazgatója, Barardi Gennaro és Valentini Károly all. főmérnökök, De Gregoris Ferenc ügyvéd osztályfőnök a közmunkák minisztériumában és Monacelli Lajos állami mérnök európai tanulmányútkubban hozánk is ellátogatnak, hogy vízipépítészetüket, különösen pedig hajózássunkat és armentésítésüket megismerjék. A kiváló olasz szakértők f. hó 22-én indultak el Bécsből, a Dunán Budapestre hajózva és útközben megtekintették a felső Duna nagyarányú szabályozási munkálatait f. hó 24-én az olasz társaság Csongrádra utazott, hogy a Koros hajózatára tetele céljából Bökény-nél épülő kamaraszilip munkálatait megismerjék. E zsiip Henebucque rendszere szerint vasbetonból létesül s mint ilyen a vízipépítés terén a kontinensen egyedül álló alkotás.

— Milyen időnk lesz? Meteor írja

az időjárásról a következőket: Augusztus hónap 16—19 és 20-ki csomópontjai erős változásokot idétek elő az időjárásban és a 16-ki csomópont körében ismét egy hatalmas földrengés látogatta meg földünket, ezúttal is a nyugati féltekén, Dél-Amerika egy tengeremelteti városát, Valparaisot. Az az erőhatás és következménye, mely a földnek gázait ilyen nagy mérvű robbanásra vitte, légköriünkre is nagy befolyással volt, ami a

16—19 és 20 ki csomópontok hatásait is emelte és viharos, majd esős, végre hűvös jellegű köcsönzött azoknak. A 20-ki csomópont hatasköre forduló pont. Azt követőleg újra emelkedő hőmérsékletet és állandóbb időt várhatunk napkitörések esetén még nagy meglepetés is. E hónap hatralvós csomópontja 27-re esik, meleg jelleggel. Szeptember hónap csomópontjai 3—4—5—10—12—14—16—18—21—22—24—25—28 és 30-ra esnek, amelyeknek nagy száma és hűvös jellege igen változatosnak ígéri szeptember havat, annál is inkább, merthogy a csomópontokat nagyobb időközök nem választják el egymástól. Legerősebb hatásuk a 3—5—12—14—28 és 30-kiak, többnyire hűvös jelleggel, ami több csapadékot is ígér a kelle-ténél.

— A hajózás köréből. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy Mindszentet, — ahol eddig csupán ladikalomást tartott fenn — t. évi augusztus 22-től kezdve, mint rendes kikötőhajóállomást, az összforgalom számára megnyitja.

— Adományok az új iskolára. Az újonnan épülő izraelita elemi népiskola költségeihez újabb a következő adományok folytak be: Purjesz Lajos szerkesztőtől Budapest, 30 korona; dr. Vámos Bélától Ipoly-ság, Hajnal Edétől Szeged 5—5 korona; Hirn N-től Szegvár, 1 korona. A szíves adakozóknak ezúton fejezi ki adományukért hálas köszönetét az egyház elnöksége.

— Állami emlékvásár. Szeptember 3-án egy katonai bizottság érkezik Szentesre, hogy itt ugyanaz nap az állam részre menőlovaikat vásároljon. Eddig három ménlovaat jelentettek be, miket a tulajdonosaik a bizottság elé akarnak vezetni.

* Szabászati tanulmányát A Fránkl-féle volt férfiruika üzet vezetője, Fischer Farkas, akit az ipartestület felterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter hűsége és buzgó szolgálatairól nemrégiben tüntetett ki jutalomdíjjal és díszokmánnyal, most néhány hónapra külföldi tanulmányútra ment, hogy a férfiruika szabászat újabb módszereit elsajátítsa. Tanulmányútjából visszatérve, Fischer Farkas Hoffmann Jakab férfiruika és női konfekció üzetében lesz, mint szabász alkalmazva.

— Elveszett Pollak Géza lakasából egy női aranyóra hosszú nyakláncával. A becsületesség megalál, vagy a ki által megtudódik, hogy kinél vannak az ékszerök, egyszáz korona jutalomban részesül. A nyomra vezető neve titokban tartatik. Óra és lánc leírása megtudható Pollak Géza üzetében.

— Adományok a tombolára. Az iparosifjak által augusztus 26-ikan rendezendő tombolára eddig a következőktől érkeztek szíves adományok:

Kolodinszky József 1 tajték szivarszopka; Brill Ferencné 1 tulipán kendő; Vecserny Miklós 3 pipere-cikk; Schwarcz Vilmos 1 tulipán-kendő; Molnár Géza 1 iskola táskája; Kléner Ferenc 1 torta; Kléner Mariska sütemények; Flesch Lipót 3 drb. disztárgy, 1 pár virágváza; Hoffmann Jakab 2 hamutartó, 1 asztali csemög; Ausländer Jenő 2 üveg likör; Bartha Sándorné 2 szobor; Szabó Eszterike 1 virágkosár, 1 kézikosár Radó Ignác 1 üveg pezsgő; Bröder Ignác 6 zsebkendő; Gunst Lipót 1 krupplítottör; Balogh Andras 1 cigaretta tárcsa; Felsenburg Benedek 1 amerikai óra; Dobray Sándor 2 szivartárcsa; Harisnyá kötőző 3 pár kis zokni; Székely Adolf 1 doboz zsebkendő; Schultz István két kis üveg cognac, 1 üveg likör, 1 doboz lévípapír, 1 doboz csokoládé; Engelmann testvérek 1 kosár; Engelmann Albert 1 gyűrű; D. Szabó József 1 tükör; Jeney Székely Lajos 2 hamutálca; ifj. Bernáth Elek 2 drb. gyertyatartó, 2 kis díszkaneső; Méz-sáros Gyula 1 torta; Eisler Lajos 3 doboz

csokoládé; Halász János 2 üveg pezsgő; Mócz Kálmáné 2 szobor, 1 disztárgy, 1 dohány és szivartartó, 1 majolika tal; ifjabb Varga Ferenc 1 kis Bufaló; Hochhauser Aronné 2 tulipán tal; Hochhauser Janka 1 festett faldisz; Gyarmathy Imréné 1 dugó hűző; Gyarmathi Judika 1 pénzárca; ifj. Gyarmathi Imre 1 kis tükör, 1 pipa; idős Gyarmathy Imre 1 szivartárcsa; özv. Pap Istváné 2 asztaldisz, kis szobor, 1 kutyus; Virágos F. Lidike 1 kanecso; N. N. 10 drb. levelező lap; Nagy Ferenc 1 doboz zsebkendő; Némethi Jenő 1 kavéféző; Tóth Gé-záné 1 hamutálca.

— Névváltoztatás. Schwarcz Albert fogyasztási adókezelő és kiskorú gyermekei: István, Mária és Erzsébet keresztne-vüket belügyminiszteri engedéllyel »Fekete»-re változtatták.

— Műiparunk fejlődéséből. Minden iparág fejlődését örömmel tapasztaljuk, de különösen örvendünk akkor, ha annak az iparnak az emelkedését láthatjuk, amely közegészségi viszonyainkra előnyös befolyással van. Ilyen többek között a kötszerszövet és az orvosi műszeripar. Az orthopédiai ké-szülékek, műlábak, műkezdek, műfüzők, stb. oly tökélyvel készí-tnek, hogy azok külsőleg alig vehető észre. Hogy ez az iparág oly rohamos fejlődésnek indulhat ebben különös érdemei vannak Keleti I. (Budapest IV. koronaherceg-u. 27) 21) régi s hírneves cég tulajdonosának kine-szakavatoltságával s sokoldalú tevékeny-ségével sikerült ez ipart hazánkban oly tökélyre emelni.

* Aki olcsón jót akar venni, az menjön el és nézz meg Hoffmann Jakab újonnan felszerelt férfi-, női és gyermek készruha és szabó üzetét, mely szeptember 1-től a Haris háza lesz athelyezve saját divatru üzet mellé.

Menyasszonyselem 85 krajcártó 11 frt 35 kr. g méterje, minden színben, portó és va-men t e s e n h a z h o z s z a l l i t v a. Gazdag min-tagyütemény forduló postával. **Henneberg selyemgyára, Zürich.** (3)

Iskolai értesítés.

A szentesi m. kir. állami főgimnáziumban a tanulók rendes felvétele s. e. szeptember hó 1, 3 és 4-én délutól 8—12 óráig az igazgató irodájában. az új iskolai év unnepeles megnyitása pedig szeptem-ber hó 5-én d. e. 9 órakor történik.

A felvételi feltételei a következők:

a) Az I. osztályba törvény szerint csak a 9 évet betöltött tanuló vételnek fel; 12 évesnél idő-sebb új felvételről a tanári testület határoz.

b) Az ismeretek mértékére nézve meg-kívántatik a népiskola IV. osztályának tananyagában való jártasság, mit a fű vagy nyitvános népiskolai bizonyítványal, vagy ennek hiányában felvételi viz-sgálatall tartozik igazolni.

c) Az I. osztályba beiratkozó tanuló az iskolai bizonyítványon kívül tartozik szülései és az utolsó himlőtől szülő orvosi bizonyítványt is felmutatni. Minthogy egy-egy osztályban 60 tanulóval több ren-dszert nem lehet s az 1886. évi 83259. sz. minisz. rend. értelmében a helybeli tanulóknak elsőseget kell adni, alulról igazgatóság a helybeli szülők-kel figyelmezteti, hogy az I. osztályba lépő fiaikat igyekezzenek már a beiratás első napján beírattani, mert a következő két napon a tanuló illetőségükre való tekintet nélkül a jelentkezők sorrendjében fognak fel-vételtetni s ha a létszám betelik, a későbbben jelentkezők, akár helybeliek akár vidé-kiek az I. osztályból kiszorulnak.

d) Minden újonnan belépő tanuló a fel-vételre személyesen, szülői, gyámja vagy ezek meg-bízottjai kíséretében tartozik az igazgatónál megjelen-ni s iskolai bizonyítványán kívül születési bizonyítvá-nyát is felmutatni.

e) A felsőbb osztályba való felvétel attól tétellettik fel, hogy az előbbi osztályról minden tan-tárból legalább elégséges előmenetelt tudjanak a tanuló bizonyítványal igazolni.

f) Az V. osztályba lépő tanuló szülői vagy személyesen szóval, vagy írásban tartoznak kijelente-

ni, hogy az illető ifjú a görög nyelvet vagy a görög nyelv helyett választható tárgyakat fogja-e tanulni. A görög nyelv tanulása azon ifjaknak ajánlatik, akik eddig a latin nyelv tanulásában jó vagy jeles ered-ményt értek el.

A beiratásokat az igazgatónál történő felvétel után az egyes osztályokban az osztályfőnökök végzik.

A polgári iskola bármely osztályából a gimnázium megfelelő felsőbb osztályába való felvétel előtt az illető tanuló a két évetet tantervi külön-bözetből felvételi vizsgálatot tartozik tenni. A felvételi vizsgálat díja ez esetben 20 korona. E vizsgálat engedélyezéséért előzőleg a debreczeni tanker. kir. főigazgatósághoz intézendő s az igazgatóságnál be-nyújtandó kérvényben kell folyamodni.

A magántanuló felvétele szintén a be-írás napokon történik s ugyanakkor a felvételi és értesítő díj, összesen 9 korona fizetendő. Leánytanulók is iratkozhatnak be magántanulóknak a fenti díj lefizetése mellett.

Min en tanuló tartozik felvételkor 8 K. felvételi, 1 K. értesítő, 1 K. ifjúsági könyvtéri, 1 K. énektanítási és 1 K. tanulmányi kirándulási díjat; összesen 12 koronát az igazgatónál befizetni. A tanulmányi kirándulási díj (1 korona) fizetése aól az igazgató a szegény tanulókat, ha szegénységüket bizonyítványal igazolják, felmentheti.

A tandíj fizetése aól való felmentést a tanári testület meghallgatása mellett, az igazgató adja meg a hozzá szűt. 15-éig bejutott, hatóságai vagy szegénységi, valamint az előző osztályról szülő bizonyítványal felzerelt kérvény alapján. Tanulóján való segélyezésért is folyamodhatni az igazgatóhoz mint a segítő egyesület elnökéhez szintén szűt. 15-éig beadandó kérvényben.

Szegény tanulóknak tankönyveikkel való el-látásért is folyamodhatnak a segítő egyesülethez kü-lönb kérvényben, melyet már beiratáskor kell benyúj-tani.

Ugy a tandíj elengedéséért, valamint a tandíj segélyért és tankönyveikért beadandó kérvények nyom-matát példányai darabonként 20 filléért az igazga-tóságnál kaphatók, mely összeg a segítő egyesület avára esik.

A tandíjjal, évi 60 koronát, részben vagy egész-ben a beiratáskor, vagy négy részletben lehet fizetni, az első részlet legkésőbb okt. 15-éig, a másodikak decz. 1-éig, a harmadikat március 15-éig, a negye-diket május 1-éig. A tandíj Berzsi K. Ferenc tanár úrnál fizetendő.

Szentes, 1906. aug. 19.

AZ IGAZGATÓSÁG

Szentes város polg. leányiskolájában a beira-tások a jövő 1906—7. iskolai évre szeptember 1, 3, 4-én délutól 8—12 óráig, délután 3—6 óráig történik a polgári leányiskola igazgatói irodájában.

A polg. leányiskola I. osztályába szabályszer-int csak oly növendék léphet be, aki élete nek 13-éig-alább 9-ik évet betöltötte, és az elemi iskola IV. osztá-lyáról szülő bizonyítványa van.

A polg. leányiskola II. illetve III. osztályába felvehető az oly növendék, aki az elemi iskola V. illetve VI. osztályt jó sikerrel elvégezte s aki a második osztályba akar felvételt, az a német nyelv, mértán és természetrajznak az I. osztály számára előirt tananyagából, aki a III. osztályba akar felvételt, az a német nyelv, mértán, világtörténet és földrajz-nak a II. osztály számára előirt tananyagából a kü-lönbözött vizsgát sikeresen letesz. A különbözött vizsga díja tantárgyenként 4—4 korona.

Egyik polg. leányiskolából a másikba át lépni kívánó növendék bizonyítványa alapján vehető fel.

A rendes tanítás szeptember 5-én kezdődik. A javító és pótvizsgák aug. 31-én d. e. 8. s a külön-bözött vizsgák szeptember 4-én d. n. 3 órakor fog-nak megtartani. A javító és pótvizsgák díjmentesek.

A felvételre jelentkezőknök szülei, gyámjai, vagy azok megbízottainak kíséretében kell megjelen-ni s magukkal kell hozniuk az újrallírt iskolai bizonyítványt, keresztlevelet s az előző évben nyrt iskolai bizonyítványt.

Tandíj egész évre 20 korona, mely két rész-ben fizetendő, u. m. beiratáskor és febr. 1-én. Be-iratási díj 1 kor., könyvtár díj 1 kor., az országos tanulói nyugdíjalapa 30 fillér. E díjakat minden tanuló megfizeti.

Tandíjelengedésre vonatkozólag az iskolaszek a következőket mondta ki: Tandíjelengedésben részesülnek: 1) Tanítással foglalkozók gyermekei, ha általános jót osztályzatuk van. 2) Tiszviselő gyerme-kei, ha vagyonnal nem bírnak, s fizetésük 1200 ko-ronánál nem több, általános jót osztályzat mellett. 3)

Minden más foglalkozással bíró gyermekek beigazolt vagyonlanság esetében, ha általános osztályzatuk jó. 4) Elő osztályos tanulók tandíj elengedésben az I. felvében nem részesülnek.

A tandíjmentességet kérő folyamodványok — felszerelése szegényeségi és iskolai bizonyítvánnyal — az iskolásokkéhez címzve a polg. iskolai igazgatónál legkésőbb szept. 15-ig nyújtandók be.

A községi iskolások 93/902. számú határozata alapján a francia nyelv — mint rendkívüli tantárgy — külön díjazás mellett taníttatik az arra vállalkozóknak. A francia nyelv tanításáért félévre fizetendő díj 5 korona: tandíjmentesek ennek felét fizetik.

Magánnyelvi tanítás kívül, helybelieknek 12 K. vidékieknek 44 korona.

Szentes, 1906. augusztus 21.

PAP LAJOSNE,
polg. isk. igazgató.

A szentesi iparisokháza a beiratások az 1906. 1907-ik iskolai évre f. évi szeptember hó 1—15-ig tartatának b. e. a róla í. g. Értesítettek azért az iparos és kereskedők urak, kiknek tanoncái vannak, hogy a fent kiirt idő alatt tanoncukait az igazgató I. t. 153. sz. a. házánál annyiával inkább igyekozzenek beírattani, mert a határidő eltelte után jelentkező tanoncok az 1884. évi XVII. t. c. valamint a vallási-és közokt. miniszternek 1884. évi jún. 29-én 28093. sz. a. kelt rendeletében megfogant büntetettinek.

Beiratkozni tartoznak mindazon tanulók, kiknek tanviszonyuk még fennáll, és az fel nem szabadtak. A III. osztályt elvégzett növendékek a beiratás és iskolába járás alól föl vannak mentve. A tanvért megnyitó ünnepség és hold Ersebet királyasszony halálának évfordulati kegyelesei ünnepsége a városi középiskolai teremben szept. 10-án tartatik meg d. e. 10 órakor. A rendes tanítás 17-én veszi kezdetét.

Szentes, 1906. aug. 25.

KÖRTVÉLVESSY SÁNDOR,
ip. isk. igazgató.

A református egyház által fenntartott elemi és ismételő (vasárnapi) iskolákban a beiratások szept. 1-7. napján d. e. 8-12. d. u. 2-5 óráig eszközöltek, még pedig a főnk a központi iskola IV-ik, a leányok a központi leányiskola IV—VI-ik osztályának tantermeiben. A mindennapi iskolába beiratodtak minden 6-12 éves, az ismételő iskolába minden 12—15. éves ref. tankötelest; mivel a be nem iratottak szülői, gazdái vagy gyámjai a városi hatóság által az 1868. évi XXXVIII. t. c. értelmében szigorúan büntetettinek fogják.

Figyelmeltetik a szülők, hogy a város polgármestere által kiküldött — az iskolázására vonatkozó — felhívást a beiratkozáskor felmutatni el ne mulasztják, mivel ez által a tévedések elkerülhetnek a későbbi zaklatásoktól a szülők megkímélhetnek.

A beiratások alkalmával minden elemi iskolai tanuló után az orsz. tanítói nyugdíjintézet részére 30 fillér fizetendő. Az ismételő isk. tanulók ezen díjat nem fizetik.

A rendes tanítás szept. 10-én kezdődik ezt megelőzőleg szombaton, szept. 8-án d. e. az összes nov. részvételőivel tanévke megnyitó isteni tisztelőt tartatik.

A REF. ISK. IGAZGATÓSÁGA.

A szentesi izi. népiiskolában az 1906-7. tanévre a beiratások f. évi szept. 2. 3. és 4-én naponként d. e. 9-12-ig a hitközségi irodában eszközöltetnek. A javító vizsgálatok pedig aug. 31-én d. u. 3 órakor ugyanott tartatnak meg. Később jelentkező javító vizsgálatra nem bocsátatnak és osztályismétlére utasítanak. Az első osztályba csakis azon gyermekek vétettek fel, akik f. évi december 31-ig hatodik életévüket betöltik.

Más iskolából átépő tanulók bizonyítvány mellett, vagy felvételi vizsgálat alapján vétettek fel az illeto osztályba. Minden tanuló köteles a beiratásnál Szentes város polgármestertől kapott 'Felhívást', — az uponnan belépő tanuló pedig még a korát igazoló anyak, kivonatot és a himnböltőst szölo orvosi bizonyítványt bemutatni.

Minden tanuló beiratási díj fejében 40 fillér, konvntárlétek fejében 40 fillért tanítói nyugdíjlapra 30 és az évvégi értesítőre 30 fillért fizet. A tandíj-fizetők azokonkivl tartoznak 6 korona negyedévi tandíjat fizetni. A tandíjmentesség iránti kérvények a beiratási idő alatt annál is inkább benyújtandók, mert a később beérkező kérvények figyelemben nem vétettek. A tanítás megkezdésének időjét külön hírlapi értesítőben fogja az iskolások közöttenni.

Mintfogva a női köznevelő-oktatással Soltsz Adolf tanító neje van megbízva, felkérnek a t. szülők, hogy az ebben oktatni hajlandó leánygyermeküket a beiratás alkalmával Soltsz Adolf tanító úrnál bejelenteni sziveskedjenek.

AZ IZR. ISKOLASZEK.

A szentesi r. kath. egyház által fenntartott elemi és ismételő (vasárnapi) iskolákban a beiratások az 1906-7. tanévre szeptember 3-5. napján d. e. 8-11. és d. u. 2-4 óráig óráig eszközöltetnek és a tanítás 6-án veszi kezdetét.

A mindennapi iskolába beiratodtak minden 6-12 éves, az ismételőbe 12-15 éves tankötelest, mivel a be nem iratottak szülei illelve 'gazdái vagy gyámjai a városi hatóság által az 1868. évi XXXVIII. t. c. értelmében szigorúan büntetettinek fog. Figyelmeltetnek a szülők, hogy a város polgármestere által kiküldött felhívást a beiratkozáskor felmutatni el ne mul-

lasszák, mivel ez által a tévedések elkerülhetnek a későbbi zaklatásoktól a szülők megkímélhetnek.

A beiratás alkalmával minden elemi iskolai tanuló után az orsz. tanítói nyugdíjintézet részére 30 fillér fizetendő. Az ismételő iskolai tanulók ezen díjat nem fizetik.

BIRÓ PÁL, egyh. jegyző.

Közgazdaság.

* Az Adria Biztosító Társulat 1906.

Évi üzleti jelentései és származásai a 67-ik üzleti évről, melyet ez év április 25 én megtartott közgyűlésén terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmaznak: Az életbiztosítási osztályban 54, 592, 674 korona biztosított tőkéről szölo 9130 ajánlat nyujtatott be, melyek ellenében 48 800. 942 korona biztosított tőkérel alittattak ki kötvények. A biztosítási átlag 1905 évi december 31-én 318 millió koronát meghaladó tőke és 796,591 korona jaradéka rugott, minöföggva 22,830 424 korona tiszta szaporodás mutatkozott. Életbiztosítási díjakban 13,571,526 korona vételeztetett be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életében esedékes tőkek a jaradékokkal együtt 7,238,448 korona kifizetését igényelték. A kamatból leszállításra szolgáló pótdíjtartalék az idei 200 ezer koronát tevő átutalás folytán 2,000,000 koronara emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjtövelei a 2,000,000 koronát tevő díjtartalék nélkül 85,448,943 koronát tesz ki, a múlt évhez viszonyitva 5,786,704 korona tiszta emelkedést mutatnak. A füzbiztonsági ágazatban a díjbevétele 22,334,200 koronara, a Szállitvány-biztosítási ágazatban 1,648 489 koronara és a betöréscs lopas elleni biztosítási ágazatban 337,904 korarugott, ez utóbbi 3 ágazatban visszabiztosítások 10,745 019 kor-t és károk 15,430,116 koronát és visszabiztosítók részének levonása után tisztán 8,255 979 koronát igényeltek.

E három biztosítási ágazat díjtartaléka 14, 583 385 koronara és a visszabiztosítás levonásával 8,143 688 koronara rugott. Az igazgatóság elhatározta, hogy ez évi nyereségből a B. mérleg rendelkezésre álló tartalékába 500 000 koronát utal és részvényenkint 200 koronát osztalékként kifizet.

A tarsulat különféle tartalékai 1905. évi december 31-én, a függő karokra tisztán tartalékba helyezett 2 396,608 koronát tekintetbe nem véve, 102 millió koronát meghaladó összeget teszen és pedig díjtartalékok (a visszabiztosítók részének levonásával) 87, 663,954 korona, nyeresémeny-tartalékok 10,078 207 korona és arólyam-ingadozasi tartalék 4,294 904 korona. A tarsulat tisztviselőinek nyugdíjintézara és takaréki és elhatározta a tarsulatnak összesen 1, 786 822 koronát teszen.

Fejlesztészerkesztő: BÄNFALVI LAJOS.
Kadótulajdonos 'Szentes és Vidéke' könyvnyomosa

Minden utánzat és utánnyomás büntethető. Valódi a

Thierry-féle balzsam

csakis a zöld apácavédjéggel. Törvényesen védve. Régtől híres, fölülmulhatatlan emésztési zavarok, gyomorgörcs, kölika, katarus mellfájás, infúlenza stb. ellen. Ára: 12 kis, vagy 6 nagy üvegnek, vagy 1 nagy Speciális üveg patentzárral 5 korona bérmentve.

Thierry Centifoliakenőse általános ismert mint utóherhellen szer

minden, meg oly régi seb, gyúadás, sérülés, abszcessus és daganat ellen. Ára: 2 tégely 3 korona 60 fillér bérmentve. Széküldi csakis előleges fizetés vagy utánve: mellett

Thierry A. gyógyszerész Pregrada, Rohitach-Sauerbrunn mellett. Eredeti köszönőiratok ezreit tartalmazó rőpirat ingyen és bérmentve. Raktár Budapeston: Török József és Dr. Egger Leó I. Lugooson Vártes L. gyógyszerüzében. 50-12

Thierry A. gyógyszerész Pregrada, Rohitach-Sauerbrunn mellett.

Eredeti köszönőiratok ezreit tartalmazó rőpirat ingyen és bérmentve.

Raktár Budapeston: Török József és Dr. Egger Leó I. Lugooson Vártes L. gyógyszerüzében. 50-12

Eladó föld.

Vekerzugban mintegy 69 hold tanyaöld több évre haszonbérbe kiadó.

Szent-Lászlóban mintegy 38 hold kütinő szántóföld, előnyös föltételek mellett eladó vagy haszonbérbe vehető.

Alkud lehet kötni Balogh János takarékpénztári igazgatóval. 3-1

Lénárt Bálintnak

Nagyhegyen levő sertészizlalója — haláleset miatt — eladó.

Ertekezni lehet a tulajdonossal II. t. 152. szám alatt. 3-1

A „Szentes-vidéki Takarékpénztár igazgatósága értesíti a gazdálkodó közönséget, hogy úgy búza, mint egyéb terményekre az intézet igen előnyös kölcsönöket nyujt.

Bővebb felvilágosítás a hivatalos órák alatt nyerhető.

Az igazgatóság.

Pollák Adél

felhívja t. hölgyközönség figyelmét arra, hogy Budapestről hazaérkezve, ahol elsörangú szalonokban huzamosabb ideig volt alkalmazva, itthon telepszik meg és elvállalja mindentéle nő ruhák, a legegyszerűbbtől, a legdivatosabb és legdiszesebb kivitelig való izléses, gyors és olcsó elkészítését.

Műhelyében, mely az I. tized 431. házászám alatt, a Somodi-féle házbán van, varrólányok felvétetnek. 3-3

Értesítés.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek b. értesésre adni, hogy a Fonciére pesti bizt. intézet Ügynökségét átvetttem, ennél fogva mindentéle biztosítást; ugymint: Átalános vagy egyenkénti széna, szalma vagy bármí féle takarmányt tűz-, jég-, üveg-, szállitmányt, baleset-, betöréscslopás valamint az ember életére szölo mindennemü bármely módozatú biztisításokat nálam lehet a legjutányosabban eszközölni.

tisztelettel: 12-3

Deutsch Kárpát.

vasárter, oktober 1-től H. Szabó-féle saját ház. a jelenlegi 48-as kör.

Földeladás.

Fried Zsigmondnak belsö-cserei 36 hold szántó-földje, kedvező fizetési föltételek mellett eladó, esetleg bérbeadó.

Tudakozódní lehet a tulajdonosnál. Pusztá Felsö-Szunyogh, utolsó posta Laoháza, Pestmegye. 3-2

Eladó föld.

Szent-Lászlón 12 kis hold föld eladó.

Alku köthetni. Bugyi Antal főjegyzővel.

Cook és Johnson

amerikai szabadalmazott tyükszemgyűrűi (törvényesen védve)

ma az egyetlen szer, mely az oly rettenetes tyükszemfaját azonnal megszünteti és minden gyökeret biztosan eltávolít.

Ma a világ legjobb szere

Minden szenvedőnek ajánlható

I drb. ára 20 fillér, 6 drb. ára 1 korona.

Kapható Szentesen a Farkas-féle Megváltozó szemre, a Gömbös-féle Magyar királyhoz címzett, a Török János-féle Szent Annához címzett, az ifj. Várady Lajos Angyalhoz címzett, a Várady Lajos Hajnalhoz címzett gyógyszerárában valamint az ország minden gyógyszerárában és drogériájában. 9-9

Kiadó

üzlethelyiség.

Egy üzlethelyiség lakással együtt kiadó a Weisz-udvar épületében, értekezhetni dr. Péter Albert ügyvéd úrnál.

Kiadó föld.

Vámos Sándor harmadfél kis hold nagyhegyi földje és Szent Lászlón egy első osztályú házi földje Szent Mihálytól kezdve egy évre haszonberbe kiadó.

Dr. Péter Albert, ügyvéd.

Eladó ház.

Gálfi Imre I. t. 439. számú Kolpaszky-féle háza eladó,

Értekezni lehet I. t. 485. szám alatt.

Kiadó lakás.

Incze Jozsef vásárhelyi utcában levő III. tized 37. sz. (Horvát István féle) házában egy 2. utca padolt szoba, konyha és hozzávaló mellékhelyiségek-ből álló lakás f. évi Szept. 29. től kiadó, alku köthető Horváth Jenővel III tized 121. hsz.a. 4-2

Dózsa Rudolfné.

örökösének III. t. 385. sz. háza és nagyhegyi szőlőföldje f. hó 27 én d.e. 8. óraker biró árverésen a járásbiróság telekkönyvi hivatalánál el fog adatni. 3-2

Özv. Pláger Józsefné

Vásártéren lévő háza egészben kiadó, esetleg kedvező feltételek mellett eladó

Ertekezhetni Pláger Vilmos kereskedőnél II. t. 411.

Eladó

Tóth Lászlóné I. tized 615. szádu háza eladó, esetleg haszonberbe kiadó. Ugyanott kitünő minőségű kétsoros vetni való arpa jutányos árban kapható. 10-2

Eladó tanya-föld.

Csúcs Lajosnak Bökenyben levő szántó-földje tanyaépületekkel, fáskerttel együtt akár egészben, akár kisebb részletekben is eladó. 10-8

Árverés.

Elhalt özv. Dózsa Rudolfné III. t. 284 sz. háza és Nagyhegyen a szőlőföldje augusztus hó 27. én nyilvános biró árverésen el fog adatni. A házhoz 400. kor, a földhöz pedig 33. kor bántatpenz kell.

Övő különlegességek, valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban! Ároraártekben tucatonként: 2. 4. 6. 8 10 12 Eddig fölülmulhatatlan eredeti amerikai újdonság

„Silk Finish Nevertear“ Rendkívüli finomsága és nyújthatósága folyán teljes biztonságát nyújt. — Ara tucatonként kor. 10-12. Bouts-americans rövid mag-övszer, tucatonként 6, 8, 10. Női övszer Pessarium oclusivum Mensinga tanár szerint, orvosi rendeletre. Ara 3-5 Valódi francia övő biztonsági szivacsokká (szafery-sponges) ára tucatonként 6-12 korona.

Uj! Auto vaginal spray! a legbiztonságosabb és legkényelmesebb női védő külsőlegesség. Sok ezer elismerő nyilatkozat! Ara 15 korona.

Övás! Ne engedje magát befolyásoltnak olcsóbb árak által, mert csak a valójában eredeti amerikai övszerek felelnek meg a célnak !!! 20-3

Havibaj kötkök „DIANA öv“. Haskötkök (lógó has, köldök, sérv vagy gyomorhaj ellen!) — (Női kiszolgálás)

Gummi-göröcsér harisnyák értágulók, dagadt láb és gyermekláb ellen. Mindennemű betegápoláshoz és betegkezeléshez szükséges higiénikus eszközök eredeti gyári árak mellett.

Kérje ingyen és bérmentve a legújabb kimerítő árjegyzéket zárt borítékban, titoktartás mellett.

Keleti J. orvos-sebészeti mű- és kötszergyáraból. Alapítva 1878. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 27/21. hirdetésre hivatkozó gummiárú rendeléseknél 20 százalék árkedvezményben részesülnek.

Árjai biztosító társulat vagyonkimutatása

Főmérleg (A) Feltétel nélküli

1905. december 31-én.

Főmérleg (B) Elemi osztály

Table with 4 columns: VAGYON, TERHEK, Korona, All. It contains financial data for the insurance company as of December 31, 1905.

A társulat fennállása óta, azaz 1833. június 1-től 1905. december 31-ig kárak fejében kifizetett 565,311,387-91 koronát. Kérületi főügynökség Szentes: Ifj. Fazekas Antal.